

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

The Mistress from the Hill

1. שופטים פרק יט

"א ויהי בימים ההם, ומלך אין בישראל; ויהי איש לוי, גר בירכתי הר-אפרים, ויקח-לו אשה פילגש, מבית לחם יהודה. ב ותזנה עליו, פילגשו, ותלך מאתו אל-בית אביה, אל-בית לחם יהודה; ותהי-שם, ימים ארבעה חדשים. ג ויקם אישה וילך אחריה, לדבר על-לבה להשיבו (להשיבה), ונערו עמו, וצמד חמרים; ותביאהו, בית אביה, ויראהו אבי הנערה, וישמח לקראתו. ד ויחזק-בו חתנו אבי הנערה, וישב אתו שלשת ימים; ויאכלו, וישתו, וילינו, שם. ה ויהי ביום הרביעי, וישכימו בבקר ויקם ללכת; ויאמר אבי הנערה אל-חתנו, סעד לבך פת-לחם--ואחר תלכו. ו וישבו, ויאכלו שניהם יחד-- וישתו; ויאמר אבי הנערה, אל-האיש, הואל-נא וליו, ויטיב לבך. ז ויקם האיש, ללכת; ויפצר-בו, חתנו, וישב, וילן שם. ח וישכם בבקר ביום החמישי, ללכת, ויאמר אבי הנערה סעד-נא לבבך, והתמהמהו עד-נטות היום; ויאכלו, שניהם. ט ויקם האיש ללכת, הוא ופילגשו ונערו; ויאמר לו חתנו אבי הנערה הנה נא רפה היום לערוב, לינו-נא הנה חנות היום לין פה ויטיב לבבך, והשכמתם מחר לדרךכם, והלכת לאהלך. י ולא-אבה האיש, ללון, ויקם וילך ויבא עד-נכח יבוס, היא ירושלם; ועמו, צמד חמורים חבושים, ופילגשו, עמו. יא הם עם-יבוס, והיום רד מאד; ויאמר הנער אל-אדניו, לכה-נא ונסוה אל-עיר-היבוס הזאת--ונלין בה. יב ויאמר אליו, אדניו, לא נסור אל-עיר נכרי, אשר לא-מבני ישראל הנה; ועברנו, עד-גבעה. יג ויאמר לנערו, לך ונקרבה באחד המקומות; ולנו בגבעה, או ברמה. יד ויעברו, וילכו; ותבא להם השמש, אצל הגבעה אשר לבנימן. טו ויסרו שם, לבוא ללון בגבעה; ויבא, וישב ברחוב העיר, ואין איש מאסף-אותם הביתה, ללון. טז והנה איש זקן, בא מן-מעשהו מן-השדה בערב, והאיש מהר אפרים, והוא-גר בגבעה; ואנשי המקום, בני מיני. יז וישא עיניו, וירא את-האיש הארח-ברחב העיר; ויאמר האיש הזקן אנה תלה, ומאין תבוא. יח ויאמר אליו, עברים אנחנו מבית-לחם יהודה עד-ירכתי הר-אפרים--משם אנכי, ואלך עד-בית לחם יהודה; ואת-בית יהוה, אני הלה, ואין איש, מאסף אותי הביתה. יט וגם-תבן גם-מספוא, יש לחמורינו, וגם לחם יין יש-לי ולאמתך, ולנער עם-עבדיך: אין מחסור, כל-דבר. כ ויאמר האיש הזקן שלום לך, רק כל-מחסורך עלי; רק ברחוב, אל-תלן. כא ויביאהו לביתו, ויבול (ויבול) לחמורים; וירחצו, רגליהם, ויאכלו, וישתו. כב המה, מיטיבים את-לבם, והנה אנשי העיר אנשי בני-בליעל נסבו את-הבית, מתדפקים על-הדלת; ויאמרו, אל-האיש בעל הבית הזקן לאמר, הוצא את-האיש אשר-בא אל-ביתך, ונדענו. כג ויצא אליהם, האיש בעל הבית, ויאמר אליהם, אל-אחי אל-תרעו נא; אחרי אשר-בא האיש הזה, אל-ביתי--אל-תעשו, את-הנבלה הזאת. כד הנה בתי הבתולה ופילגשהו, אוציאה-נא אותם וענו אותם, ועשו להם, הטוב בעיניכם; ולאיש הזה לא תעשו, דבר הנבלה הזאת. כה ולא-אבו האנשים, לשמע לו; ויחזק האיש בפילגשו, ויצא אליהם החוץ; וידעו אותה ויתעללו-בה כל-הלילה, עד-הבקר, וישלחוה, בעלות (כעלות) השחר. כו ותבא האשה, לפנות הבקר; ותפל פתח בית-האיש, אשר-אדוניה שם--עד-האור. כז ויקם אדוניה בבקר, ויפתח דלתות הבית, ויצא, ללכת לדרך; והנה האשה פילגשו, נפלת פתח הבית, וידיה, על-הסף. כח ויאמר אליה קומי ונלכה, ואין ענה; ויקחה, על-החמור, ויקם האיש, וילך למקומו. כט ויבא אל-ביתו, ויקח את-המאכלת ויחזק בפילגשו, וינתחה לעצמיה, לשנים עשר נתיחים; וישלחה, בכל גבול ישראל. ל והיה כל-הראה, ואמר לא-נהיתה ולא-נראתה קזאת, למיום עלות בני-ישראל מארץ מצרים, עד היום הזה; שימו-לכם עליה, עזו ודברו."

In those days, when there was no king in Israel, a Levite residing at the other end of the hill country of Ephraim took to himself a concubine from Bethlehem in Judah. 2 Once his concubine deserted him, leaving him for her father's house in Bethlehem in Judah; and she stayed there a full four months. 3 Then her husband set out, with an attendant and a pair of donkeys, and went after her to woo her and to win her back. She admitted him into her father's house; and when the girl's father saw him, he received him warmly. 4 His father-in-law, the girl's father, pressed him, and he stayed with him three days; they ate and drank and lodged there. 5 Early in the morning of the fourth day, he started to leave; but the girl's father said to his son-in-law, "Eat something to give you strength, then you can leave." 6 So the two of them sat down and they feasted together. Then the

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

girl's father said to the man, "Won't you stay overnight and enjoy yourself?" 7 The man started to leave, but his father-in-law kept urging him until he turned back and spent the night there. 8 Early in the morning of the fifth day, he was about to leave, when the girl's father said, "Come, have a bite." The two of them ate, dawdling until past noon. 9 Then the man, his concubine, and his attendant started to leave. His father-in-law, the girl's father, said to him, "Look, the day is waning toward evening; do stop for the night. See, the day is declining; spend the night here and enjoy yourself. You can start early tomorrow on your journey and head for home." 10 But the man refused to stay for the night. He set out and traveled as far as the vicinity of Jebus—that is, Jerusalem; he had with him a pair of laden donkeys, and his concubine was with him. 11 Since they were close to Jebus, and the day was very far spent, the attendant said to his master, "Let us turn aside to this town of the Jebusites and spend the night in it." 12 But his master said to him, "We will not turn aside to a town of aliens who are not of Israel, but will continue to Gibeah. 13 Come," he said to his attendant, "let us approach one of those places and spend the night either in Gibeah or in Ramah." 14 So they traveled on, and the sun set when they were near Gibeah of Benjamin. 15 They turned off there and went in to spend the night in Gibeah. He went and sat down in the town square, but nobody took them indoors to spend the night. 16 In the evening, an old man came along from his property outside the town. (This man hailed from the hill country of Ephraim and resided at Gibeah, where the townspeople were Benjaminites.) 17 He happened to see the wayfarer in the town square. "Where," the old man inquired, "are you going to, and where do you come from?" 18 He replied, "We are traveling from Bethlehem in Judah to the other end of the hill country of Ephraim. That is where I live. I made a journey to Bethlehem of Judah, and now I am on my way to the House of the LORD, and nobody has taken me indoors. 19 We have both bruised straw and feed for our donkeys, and bread and wine for me and your handmaid, and for the attendant with your servants. We lack nothing." 20 "Rest easy," said the old man. "Let me take care of all your needs. Do not on any account spend the night in the square." 21 And he took him into his house. He mixed fodder for the donkeys; then they bathed their feet and ate and drank. 22 While they were enjoying themselves, the men of the town, a depraved lot, had gathered about the house and were pounding on the door. They called to the aged owner of the house, "Bring out the man who has come into your house, so that we can be intimate with him." 23 The owner of the house went out and said to them, "Please, my friends, do not commit such a wrong. Since this man has entered my house, do not perpetrate this outrage. 24 Look, here is my virgin daughter, and his concubine. Let me bring them out to you. Have your pleasure of them, do what you like with them; but don't do that outrageous thing to this man." 25 But the men would not listen to him, so the man seized his concubine and pushed her out to them. They raped her and abused her all night long until morning; and they let her go when dawn broke. 26 Toward morning the woman came back; and as it was growing light, she collapsed at the entrance of the man's house where her husband was. 27 When her husband arose in the morning, he opened the doors of the house and went out to continue his journey; and there was the woman, his concubine, lying at the entrance of the house, with her hands on the threshold. 28 "Get up," he said to her, "let us go." But there was no reply. So the man placed her on the donkey and set out for home. 29 When he came home, he picked up a knife, and took hold of his concubine and cut her up limb by limb into twelve parts. He sent them throughout the territory of Israel. 30 And everyone who saw it cried out, "Never has such a thing happened or been seen from the day the Israelites came out of the land of Egypt to this day! Put your mind to this; take counsel and decide."

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

2. שופטים יז – יח

" א ויהי איש מהר-אפרים, ושמו מיכיהו. ב ויאמר לאמו אלף ומאה הכסף אשר לקח-לה, ואתי (ואת) אילית וגם אמרת באזני, הנה-הכסף אתי, אני לקחתיו; ותאמר אמו, ברוך בני ליהוה. ג וישב את-אלף-ומאה הכסף, לאמו; ותאמר אמו הקדש הקדשתי את-הכסף ליהוה מידי לבני, לעשות פסל ומסכה, ועתה, אשיבנו לך. ד וישב את-הכסף, לאמו; ותקח אמו מאתם כסף ותתנהו לצורף, ויעשהו פסל ומסכה, ויהי, בבית מיכיהו. ה והאיש מיכה, לו בית אלהים; ויעש אפוד, ותרפים, וימלא את-יד אחד מבניו, ויהי-לו לכהן. ו בימים ההם, אין מלך בישראל: איש הישר בעיניו, יעשה. ז ויהי-נער, מבית לחם יהודה, ממשפחת, יהודה; והוא לוי, והוא גר-שם. ח וילך האיש מהעיר, מבית לחם יהודה, לגור, באשר ימצא; ויבא הר-אפרים עד-בית מיכה, לעשות דרכו. ט ויאמר-לו מיכה, מאין תבוא; ויאמר אליו לוי אבנכי, מבית לחם יהודה, ואבנכי הלה, לגור באשר אמצא. י ויאמר לו מיכה שבה עמדי, והיה-לי לאב ולכהן, ואבנכי אתן-לך עשרת כסף ליםים, וערך בגדים ומחיתך; וילך, הלוי. יא ויאמר הלוי, לשבת את-האיש; ויהי הנער לו, כאחד מבניו. יב וימלא מיכה את-יד הלוי, ויהי-לו הנער לכהן; ויהי, בבית מיכה. יג ויאמר מיכה--עתה ידעתי, כי-יטיב יהוה לי: כי היה-לי הלוי, לכהן. א בימים ההם, אין מלך בישראל; ובימים ההם, שכט הדני מבקש-לו נחלה לשבת--כי לא-נפלה לו עד-היום ההוא בתוך-שכטי ישראל, בנחלה. ב וישלחו בני-דן ממשפחתם חמשה אנשים מקצותם אנשים בני-חיל מצרעה ומאשתאל, לרגל את-הארץ ולחקרה, ויאמרו אליהם, לכו חקרו את-הארץ; ויבאו הר-אפרים עד-בית מיכה, וילינו שם. ג המה, עם-בית מיכה, והמה הפירו, את-קול הנער הלוי; ויסורו שם, ויאמרו לו מי-הביאך הלה, ומה-אתה עשה בזה, ומה-לך פה. ד ויאמר אליהם--פזה וכזה, עשה לי מיכה; וישכרני, ואהי-לו לכהן. ה ויאמרו לו, שאל-נא באלהים; ובדעה--התצלח דרכנו, אשר אנחנו הלכים עליה. ו ויאמר להם הכהן, לכו לשלום; נכח יהוה, דרככם אשר תלכו-בה.... יז ויעלו חמשת האנשים, ההלכים לרגל את-הארץ--באו שמה, לקחו את-הפסל ואת-האפוד ואת-התרפים ואת-המסכה; והכהן, נצב פתח השער, ושש-מאות האיש, החגור כלי המלחמה. יח ואלה, באו בית מיכה, ויקחו את-פסל האפוד, ואת-התרפים ואת-המסכה; ויאמר אליהם הכהן, מה אתם עשים. יט ויאמרו לו החרש שים-יך על-פיך, ולך עמנו, והיה-לנו, לאב ולכהן: הטוב היותר כהן, לבית איש אחד, או היותר כהן, לשכט ולמשפחה בישראל. כ ויטיב, לב הכהן, ויקח את-האפוד, ואת-התרפים ואת-הפסל; ויבא, בקרב העם. כא ויפנו, וילכו; וישימו את-הטף ואת-המקנה, ואת-הכבוד--לפניהם. כב המה הרחיקו, מבית מיכה; והאנשים, אשר בביתם אשר עם-בית מיכה, נזעקו, וידביקו את-בני-דן. כג ויקראו, אל-בני-דן, ויסבו, פניהם; ויאמרו למיכה, מה-לך כי נזעקת. כד ויאמר את-אלהי אשר-עשיתי לקחתם ואת-הכהן, ותלכו--ומה-לי עוד; ומה-זה תאמרו אלי, מה-לך. כה ויאמרו אליו בני-דן, אל-תשמע קולך עמנו--פן-יפגעו בכם, אנשים מרי נפש, ואספתה נפשך, ונפש ביתך. כו וילכו בני-דן, לדרכם; וירא מיכה, כי-חזקים המה ממנו, ויפן, וישב אל-ביתו. כז והמה לקחו את-אשר-עשה מיכה, ואת-הכהן אשר היה-לו,.... לא וישימו להם, את-פסל מיכה אשר עשה, כל-ימי היות בית-האלהים, בשלה.

There was a man in the hill country of Ephraim whose name was Micah. 2 He said to his mother, "The eleven hundred shekels of silver that were taken from you, so that you uttered an imprecation which you repeated in my hearing—I have that silver; I took it." "Blessed of the LORD be my son," said his mother. 3 He returned the eleven hundred shekels of silver to his mother; but his mother said, "I herewith consecrate the silver to the LORD, transferring it to my son to make a sculptured image and a molten image. I now return it to you." 4 So when he gave the silver back to his mother, his mother took two hundred shekels of silver and gave it to a smith. He made of it a sculptured image and a molten image, which were kept in the house of Micah. 5 Now the man Micah had a house of God; he had made an ephod and teraphim and he had inducted one of his sons to be his priest. 6 In those days there was no king in Israel; every man did as he pleased. 7 There was a young man from Bethlehem of Judah, from the clan seat of Judah; he was a Levite and had resided there as a sojourner. 8 This man had left the town of Bethlehem of Judah to take up residence wherever he could find a place. On his way, he came to the house of Micah in the hill country of Ephraim. 9 "Where do you come

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

from?" Micah asked him. He replied, "I am a Levite from Bethlehem of Judah, and I am traveling to take up residence wherever I can find a place." 10 "Stay with me," Micah said to him, "and be a father and a priest to me, and I will pay you ten shekels of silver a year, an allowance of clothing, and your food." The Levite went. 11 The Levite agreed to stay with the man, and the youth became like one of his own sons. 12 Micah inducted the Levite, and the young man became his priest and remained in Micah's shrine. 13 "Now I know," Micah told himself, "that the LORD will prosper me, since the Levite has become my priest." In those days there was no king in Israel, and in those days the tribe of Dan was seeking a territory in which to settle; for to that day no territory had fallen to their lot among the tribes of Israel. 2 The Danites sent out five of their number, from their clan seat at Zorah and Eshtaol—valiant men—to spy out the land and explore it. "Go," they told them, "and explore the land." When they had advanced into the hill country of Ephraim as far as the house of Micah, they stopped there for the night. 3 While in the vicinity of Micah's house, they recognized the speech of the young Levite, so they went over and asked him, "Who brought you to these parts? What are you doing in this place? What is your business here?" 4 He replied, "Thus and thus Micah did for me—he hired me and I became his priest." 5 They said to him, "Please, inquire of God; we would like to know if the mission on which we are going will be successful." 6 "Go in peace," the priest said to them, "the LORD views with favor the mission you are going on." ...while the five men who had gone to spy out the land went inside and took the sculptured image, the ephod, the teraphim, and the molten image. The priest was standing at the entrance of the gate, and the six hundred men girt with their weapons of war...18 while those men entered Micah's house and took the sculptured image, the molten image, the ephod, and the household gods. The priest said to them, "What are you doing?" 19 But they said to him, "Be quiet; put your hand on your mouth! Come with us and be our father and priest. Would you rather be priest to one man's household or be priest to a tribe and clan in Israel?" 20 The priest was delighted. He took the ephod, the household gods, and the sculptured image, and he joined the people. 21 They set out again, placing the children, the cattle, and their household goods in front. 22 They had already gone some distance from Micah's house, when the men in the houses near Micah's mustered and caught up with the Danites. 23 They called out to the Danites, who turned around and said to Micah, "What's the matter? Why have you mustered?" 24 He said, "You have taken my priest and the gods that I made, and walked off! What do I have left? How can you ask, 'What's the matter'?" 25 But the Danites replied, "Don't do any shouting at us, or some desperate men might attack you, and you and your family would lose your lives." 26 So Micah, realizing that they were stronger than he, turned back and went home; and the Danites went on their way, 27 taking the things Micah had made and the priest he had acquired. ... 31 They maintained the sculptured image that Micah had made throughout the time that the House of God stood at Shiloh.

3. רלב"ג שופטים יא, לא

"וענין פילגש בגבעה שסיפר שם שהיו בעת שלא היה מושל בישראל איש הישר בעיניו יעשה ולזה יחשב שיהיה בן שמשון ובין עלי"

4. רש"י הושע י, ט

" לפי שהיה מעשה פלגש בגבעה בימי עתניאל בן קנז שהיה ראשון לשופטים בימי כושן רשעתים ובימיו היה פסל מיכה וכל זה מצינו בסדר עולם:

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

5. שו"ת אגרות משה או"ח ד' סימן צו

"...הכתוב במקרא איש חשוב הוא, שלכן אין לומר עליו עם הארץ"

6. שו"ת אבני נזר ח' אה"ע ס' קכב

"...ופשט המקרא דבפילגש בגבעה דבקיודושין, דקרי לה אשתו, ולהאיש אישה, ולאביה חותנו...זוה ידוע גם לפשוטי עם"

7. גיטין ו, ב

" דכתיב (שופטים יט, ב) ותזנה עליו פילגשו רבי אביתר אמר זבוב מצא לה ר' יונתן אמר נימא מצא לה"

as it is written with regard to the episode involving the concubine in Gibeah: "And his concubine went away from him" (Judges 19:2). The Sages discussed what occurred that caused her husband to become so angry with her that she left him, and Rabbi Evyatar says: He found her responsible for a fly in the food that she prepared for him, while Rabbi Yonatan says: He found her responsible for a hair [nima].

8. רש"י גיטין ו, ב

"...יוצאת מבעלה לאהוב את אחרים"

9. רד"ק שופטים יט, ב

" רוצה לומר בזתה אותו ויצאה מביתו והלכה לבית אביה "

10. רלב"ג שופטים יט, א

" היה איש לוי גר בירכתי אפרים ולקח לו לאשה פלגש מבית לחם יהודה וזנתה עליו פלגשו ר"ל שנטתה ממנו ושבה אל בית אביה לברוח ממנו וזה היה הזנות הזה "

11. בראשית יט

" א וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סָדְמָה, בְּעֶרְב, וְלוֹט, יָשָׁב בְּשַׁעַר-סֹדֹם; וַיֵּרָא-לוֹט וַיִּקָּם לְקִרְאָתָם, וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֲפָיִם אַרְצָה. ב וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא-אֲדֹנָי, סוּרוּ נָא אֶל-בַּיִת עִבְדְּכֶם וְלִינוּ וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם, וְהִשְׁכַּמְתֶּם, וְהִלַּכְתֶּם לְדַרְכְּכֶם; וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר, כִּי בְּרַחוּב נָלִין. ג וַיִּפְצַר-בָּם מֵאֲדָ--וַיִּסְרוּ אֵלָיו, וַיָּבֹאוּ אֶל-בֵּיתוֹ; וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה, וּמִצּוֹת אָפֶה וַיֹּאכְלוּ. ד טָרַם, יִשְׁכְּבוּ, וְאִנְשֵׁי הָעִיר אֲנָשֵׁי סֹדֹם נִסְבּוּ עַל-הַבַּיִת, מִנֶּעַר וְעַד-זָקֵן: כָּל-הָעָם, מִקְּצֵה. ה וַיִּקְרָאוּ אֶל-לוֹט וַיֹּאמְרוּ לוֹ, אֵיךְ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר-בָּאוּ אֵלֶיךָ הַלַּיְלָה; הוֹצִיָאם אֵלָינוּ, וְנִדְעָה אֲתָם. ו וַיֵּצֵא אֲלֵהֶם לוֹט, וַיְדַלְּתָהּ; וַהֲדַלְּתָהּ, סָגַר אַחֲרָיו. ז וַיֹּאמְרוּ: אֵל-נָא אַחֵי, תִּרְעוּ. ח הִנֵּה-נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת, אֲשֶׁר לֹא-יָדְעוּ אִישׁ--אוֹצִיָא-נָא אֶתְהֶן אֵלֵיכֶם, וַעֲשׂוּ לָהֶן כָּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם; רַק לְאֲנָשִׁים הֵאל, אֶל-תַּעֲשׂוּ דָבָר, כִּי-עַל-כֵּן בָּאוּ, בְּצַל קִרְתִּי."

The two angels arrived in Sodom in the evening, as Lot was sitting in the gate of Sodom. When Lot saw them, he rose to greet them and, bowing low with his face to the ground, 2 he said, "Please, my lords, turn aside to your servant's house to spend the night, and bathe your feet; then you may be on your way early." But they said, "No, we will spend the night in the square." 3 But he urged them strongly, so they turned his way and entered his house. He prepared a feast for them and baked unleavened bread, and they ate. 4 They had not yet lain down, when the townspeople, the men of Sodom, young and old—all the people to the last man—gathered about the house. 5 And they shouted to Lot and said to him, "Where are the men who came to you tonight? Bring them out to us, that we may be intimate with them." 6 So Lot went out to them to the entrance, shut the door behind him, 7 and said, "I beg you, my friends, do not commit such a wrong. 8 Look, I have two daughters

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

who have not known a man. Let me bring them out to you, and you may do to them as you please; but do not do anything to these men, since they have come under the shelter of my roof."

12. רמב"ן בראשית יט, ח

" ובפרץ ההוא עוד לא היו בו כל אנשי העיר כאשר בסדום שנאמר בו "מנער ועד זקן כל העם מקצה" אבל בגבעה נאמר והנה אנשי העיר "אנשי בני בליעל" (שם יט כב) מקצתם שהיו שרים ותקיפים בעיר כמו שאמר האיש (שם כ ה) ויקומו עלי בעלי הגבעה ועל כן לא מיחו האחרים בידם... ודבר ברור הוא שלא היו חייבין מיתה בדן תורה שלא עשו מעשה זולתי ענוי הפילגש הזונה ולא נתכוונו למיתה שלה וגם לא מתה בידם וישלחוה מאתם כעלות השחר והלכה מאתם לבית אדוניה ואחר כך מתה... ושבת בנימין לא הסכימו בדבר זה שלא היה בהם חיוב מיתה בענוי הפלגש ואולי הקפידו עוד בני בנימין על אשר לא שלחו להם מתחילה ועכשיו ההסכמה שלא מדעתם..."

13. מחזור ויטרי ס' שכ"ח

"...צא ולמד ממעשה פילגש בגבעה. שלא ביחנו מה אירע להם..."

14. רמב"ן בראשית יט, ח

" ואחר כך מתה אולי נחלשה מרוב הביאות ונתקררה בפתח עד האור ומתה שם..."

15. רלב"ג שופטים יט, טו

" והאנשים החוטאים האלה התעללו בה כל הלילה עד הבקר ומרוב המשגל השיגה אותה החולשה הנפלאה עד שמתה פתח הבית אשר אדניה שם בשובה אליו..."

16. שו"ת אגרות משה חלק יו"ד ב' סימן קנ

" ובדבר אם מותר להביא האברים להפגנה שזה יעשה רושם יותר על הצבור להעשות סערה צבורית משום שאינו דומה שמיעה לראיה ויועיל לבטל הגזירה, הנה מצינו כה"ג בקראי בפילגש בגבעה שנתח האיש את פילגשו שמתה ע"י עינוי אנשי הבליעל ל"ב נתחים ושלחם בכל גבול ישראל שיעשה רושם על כל ישראל שילכו לעשות דין לאנשי הבליעל והמסייעים אותם וגם שלא יארע עוד דבר כזה, וא"כ יש למילף מזה שגם בעובדא זו מותר ... שמ"מ מותר לצורך בטול הגזירה ע"י שיעשה זה רושם על הצבור..."

17. שופטים פרק כ

" א וַיָּצְאוּ, כָּל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַתִּקְהַל הָעֵדָה כְּאִישׁ אֶחָד לְמַדָּן וְעַד-בְּאֵר שָׁבַע, וְאַרְצָה הַגִּלְעָד--אֶל-יְהוָה, הַמִּצְפָּה. ב וַיִּתְּצֻבוּ פְּנוֹת כָּל-הָעָם, כָּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל--בְּקָהֶל, עִם הָאֱלֹהִים; אַרְבַּע מְאוֹת אֶלְפֵי אִישׁ רֶגֶל, שְׁלֹף חֶרֶב. ג וַיִּשְׁמְעוּ בְנֵי בְנֵימִן, כִּי-עָלָה בְנֵי-יִשְׂרָאֵל הַמִּצְפָּה; וַיֹּאמְרוּ, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, דַּבְּרוּ, אִיכָּה נְהִיִּיתָ הָרַעָה הַזֹּאת. ד וַיַּעַן הָאִישׁ הַלְוִי, אִישׁ הָאִשָּׁה הַנֶּרְצָחָה-- וַיֹּאמֶר: הַגִּבְעָתָה אֲשֶׁר לְבְנֵימִן, בְּאֵתִי אָנִי וּפִילִגְשִׁי לָלוּן. ה וַיִּקְמוּ עָלַי בְּעַלִּי הַגִּבְעָה, וַיִּסְבּוּ עָלַי אֶת-הַיְבִיט לִילָה; אוֹתִי דָמוֹ לְהַרְגֵנִי, וְאֶת-פִּילִגְשִׁי עִנּוּ וַתִּמָּת. ו וְאַחַז בְּפִילִגְשִׁי, וְאַנְתָּחָה, וְאַשְׁלָחָה, בְּכָל-שְׂדֵה נַחֲלַת יִשְׂרָאֵל: כִּי עָשׂוּ זִמָּה וַנִּבְלָה, בְּיִשְׂרָאֵל. ז הִנֵּה כָלְכֶם, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל--הִבּוּ לְכֶם דָּבָר וְעָצָה, הַלֵּם. ח וַיִּקְמוּ, כָּל-הָעָם, כְּאִישׁ אֶחָד, לֵאמֹר: לֹא נִלְךָ אִישׁ לְאֶהָלוֹ, וְלֹא נִסּוּר אִישׁ לְבֵיתוֹ. ט וְעַתָּה--זֶה הַדָּבָר, אֲשֶׁר נַעֲשָׂה לְגִבְעָה: עָלֵינוּ, בְּגוֹרֵל. י וַלְקַחְנוּ עִשָּׂרָה אַנְשִׁים לְמֵאָה לְכָל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל, וּמֵאָה לְאֶלְפֵי וְאֶלְפֵי לְרִבְבָה, לְקַחַת צִדָּה, לְעַם--לַעֲשׂוֹת, לְבוֹאֵם לְגִבְעַת בְּנֵימִן, כְּכָל-הַנִּבְלָה, אֲשֶׁר עָשָׂה בְּיִשְׂרָאֵל. יא וַיֹּאסֹף כָּל-אִישׁ יִשְׂרָאֵל, אֶל-הָעִיר, כְּאִישׁ אֶחָד, חֲבָרִים. יב וַיִּשְׁלְחוּ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל, אַנְשִׁים, בְּכָל-שִׁבְטֵי בְנֵימִן, לֵאמֹר: מָה הָרַעָה הַזֹּאת, אֲשֶׁר נְהִיִּיתָ בָכֶם. יג וְעַתָּה תָנוּ אֶת-הָאֲנָשִׁים בְּנֵי-בְלִיעֵל אֲשֶׁר בְּגִבְעָה, וּנְמִיתֵם, וּנְבַעֲרָה רָעָה, מִיִּשְׂרָאֵל; וְלֹא אָבוּ, (בְּנֵי) בְנֵימִן, לְשִׁמֵּעַ, בְּקוֹל אַחֵיהֶם בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל. יד וַיֹּאסְפוּ בְנֵי-בְנֵימִן מִן-הָעָרִים, הַגִּבְעָתָה, לְצִאת לְמַלְחָמָה, עִם-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. טו וַיִּתְּקְדוּ בְנֵי בְנֵימִן בַּיּוֹם הַהוּא, מִהָעָרִים, עָשָׂרִים וְשֵׁשָׁה אֶלְפֵי אִישׁ, שְׁלֹף חֶרֶב--לְבַד מִיִּשְׁבֵי

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

הגבועה, התפקדו, שבע מאות, איש בחור. טז מכל העם הזה, שבע מאות איש בחור, אטר, יד-ימינו: כל-זה, קלע באבן אל-השערה--ולא יחטא. יז ואיש ישראל התפקדו, לבד מבנימן, ארבע מאות אלף איש, שלף חרב: כל-זה, איש מלחמה. יח ויקמו ויעלו בית-אל, וישאלו באלהים, ויאמרו בני ישראל, מי יעלה-לנו בתחלה למלחמה עם-בני בנימן; ויאמר יהוה, יהודה בתחלה. יט ויקומו בני-ישראל, בבקר; ויחנו, על-הגבעה. כ ויצא איש ישראל, למלחמה עם-בנימן; ויערכו אתם איש-ישראל מלחמה, אל-הגבעה. כא ויצאו בני-בנימן, מן-הגבעה; וישחיתו בישראל ביום ההוא, שנים ועשרים אלף איש-ארצה. כב ויתחזק העם, איש ישראל; ויספו, לערך מלחמה, במקום, אשר-ערכו שם ביום הראשון. כג ויעלו בני-ישראל, ויבכו לפני-יהוה עד-הערב, וישאלו ביהוה לאמר, האוסף לגשת למלחמה עם-בני בנימן אחי; ויאמר יהוה, עלו אליו. כד ויקרבו בני-ישראל אל-בני בנימן, ביום השני. כה ויצא בנימן לקראתם מן-הגבעה, ביום השני, וישחיתו בבני ישראל עוד שמונת עשר אלף איש, ארצה: כל-אלה, שלפי חרב. כו ויעלו כל-בני ישראל וכל-העם ויבאו בית-אל, ויבכו וישבו שם לפני יהוה, ויצומו ביום-ההוא, עד-הערב; ויעלו עלות ושלמים, לפני יהוה. כז וישאלו בני-ישראל, ביהוה; ושם, ארון ברית האלהים, בימים, ההם. כח ופינחס בן-אלעזר בן-אהרן עמד לפניו, בימים ההם לאמר, האוסף עוד לצאת למלחמה עם-בני-בנימן אחי, אם-אחדל; ויאמר יהוה עליו, כי מחר אתנו בידך. כט וישם ישראל ארבים, אל-הגבעה סביב. ל ויעלו בני-ישראל אל-בני בנימן, ביום השלישי; ויערכו אל-הגבעה, כפעם בפעם. לא ויצאו בני-בנימן לקראת העם, הנתקו מן-העיר; ויחלו להכות מהעם חללים כפעם בפעם, במסלות אשר אחת עלה בית-אל ואחת גבעתה בשדה, כשלישים איש, בישראל לב ויאמרו בני בנימן, נגפים הם לפנינו כבראשונה; ובני ישראל אמרו, ננוסה ונתקונוהו, מן-העיר, אל-המסלות. לג וכל איש ישראל, קמו ממקומו, ויערכו, בבעל תמר; וארב ישראל מגיח ממקומו, ממערה-גבע. לד ויבאו מנגד לגבעה עשרת אלפים איש בחור, מכל-ישראל, והמלחמה, כבדה; והם לא ידעו, כי-נגעת עליהם הרעה. לה ויגף יהוה את-בנימן, לפני ישראל, וישחיתו בני ישראל בבנימן ביום ההוא, עשרים וחמשה אלף ומאה איש: כל-אלה, שלף חרב. לו ויראו בני-בנימן, כי נגפו; ויתנו איש-ישראל מקום, לבנימן, כי בטחו אל-הארב, אשר-שמו אל-הגבעה. לז והארב החישו, ויפשטו אל-הגבעה; וימשה, הארב, ויה את-כל-העיר, לפי-חרב. לח והמועד, היה לאיש ישראל--עם-הארב; הרב, להעלותם משאת העשן מן-העיר. לט ויהפך איש-ישראל, במלחמה; ובנימן החל להכות חללים באיש-ישראל, כשלישים איש--כי אמרו, אך נגוף נגף הוא לפנינו כמלחמה הראשונה. מ והמשאת, החלה לעלות מן-העיר--עמוד עשן; ויפן בנימן אחריו, והנה עלה כליל-העיר השמימה. מא ואיש ישראל הפך, ויבהל איש בנימן; כי ראה, כי-נגעה עליו הרעה. מב ויפנו לפני איש ישראל, אל-דרך המדבר, והמלחמה, הדביקתה; ואשר, מהערים, משחיתים אותו, בתוכו. מג כתרו את-בנימן הרדיפהו, מנוחה הדריכהו, עד נכח הגבעה, ממזרח-שמש. מד ויפלו, מבנימן, שמנה-עשר אלף, איש: את-כל-אלה, אנשי-חיל. מה ויפנו ויבסו המדברה, אל-סלע הרמון, ויעללהו במסלות, חמשת אלפים איש; וידביקו אחריו עד-גדעם, ויכנו ממנו אלפים איש. מו ויהי כל-הנפלים מבנימן, עשרים וחמשה אלף איש שלף חרב--ביום ההוא: את-כל-אלה, אנשי-חיל. מז ויפנו ויבסו המדברה, אל-סלע הרמון, שש מאות, איש; וישבו בסלע רמון, ארבעה חדשים. מח ואיש ישראל שבו אל-בני בנימן, ויכום לפי-חרב, מעיר מתם עד-בהמה, עד כל-הנמצא; גם כל-הערים הנמצאות, שלחו באש.

Thereupon all the Israelites—from Dan to Beer-sheba and [from] the land of Gilead—marched forth, and the community assembled to a man before the LORD at Mizpah. 2 All the leaders of the people [and] all the tribes of Israel presented themselves in the assembly of God's people, 400,000 fighting men on foot.— 3 The Benjaminites heard that the Israelites had come up to Mizpah.—The Israelites said, “Tell us, how did this evil thing happen?” 4 And the Levite, the husband of the murdered woman, replied, “My concubine and I came to Gibeah of Benjamin to spend the night. 5 The citizens of Gibeah set out to harm me. They gathered against me around the house in the night; they meant to kill me, and they ravished my concubine until she died. 6 So I took hold of my concubine and I cut her in pieces and sent them through every part of Israel's territory. For an outrageous act of depravity had been committed in Israel. 7 Now you are all Israelites; produce a plan of action here and now!” 8 Then all the people rose, as one man, and declared, “We will not go back to our homes, we will not enter our houses! 9 But this is what we will do to Gibeah: [we will wage war] against it according to lot. 10 We will take from all the tribes of Israel ten men to the hundred, a hundred to the thousand, and a thousand to the ten thousand to supply provisions for the troops—to prepare for their going

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

to Geba in Benjamin for all the outrage it has committed in Israel.” 11 So all the men of Israel, united as one man, massed against the town. 12 And the tribes of Israel sent men through the whole tribe of Benjamin, saying, “What is this evil thing that has happened among you? 13 Come, hand over those scoundrels in Gibeah so that we may put them to death and stamp out the evil from Israel.” But the Benjaminites would not yield to the demand of their fellow Israelites. 14 So the Benjaminites gathered from their towns to Gibeah in order to take the field against the Israelites. 15 On that day the Benjaminites mustered from the towns 26,000 fighting men, mustered apart from the inhabitants of Gibeah; 700 picked men 16 of all this force—700 picked men—were left-handed. Every one of them could sling a stone at a hair and not miss. 17 The men of Israel other than Benjamin mustered 400,000 fighting men, warriors to a man. 18 They proceeded to Bethel and inquired of God; the Israelites asked, “Who of us shall advance first to fight the Benjaminites?” And the LORD replied, “Judah first.” 19 So the Israelites arose in the morning and encamped against Gibeah. 20 The men of Israel took the field against the Benjaminites; the men of Israel drew up in battle order against them at Gibeah. 21 But the Benjaminites issued from Gibeah, and that day they struck down 22,000 men of Israel. 22 Now the army—the men of Israel—rallied and again drew up in battle order at the same place as they had on the first day. 23 For the Israelites had gone up and wept before the LORD until evening. They had inquired of the LORD, “Shall we again join battle with our kinsmen the Benjaminites?” And the LORD had replied, “March against them.” 24 The Israelites advanced against the Benjaminites on the second day. 25 But the Benjaminites came out from Gibeah against them on the second day and struck down 18,000 more of the Israelites, all of them fighting men. 26 Then all the Israelites, all the army, went up and came to Bethel and they sat there, weeping before the LORD. They fasted that day until evening, and presented burnt offerings and offerings of well-being to the LORD. 27 The Israelites inquired of the LORD (for the Ark of God’s Covenant was there in those days, 28 and Phinehas son of Eleazar son of Aaron the priest ministered before Him in those days), “Shall we again take the field against our kinsmen the Benjaminites, or shall we not?” The LORD answered, “Go up, for tomorrow I will deliver them into your hands.” 29 Israel put men in ambush against Gibeah on all sides. 30 And on the third day, the Israelites went up against the Benjaminites, as before, and engaged them in battle at Gibeah. 31 The Benjaminites dashed out to meet the army and were drawn away from the town onto the roads, of which one runs to Bethel and the other to Gibeah. As before, they started out by striking some of the men dead in the open field, about 30 men of Israel. 32 The Benjaminites thought, “They are being routed before us as previously.” But the Israelites had planned: “We will take to flight and draw them away from the town to the roads.” 33 And while the main body of the Israelites had moved away from their positions and had drawn up in battle order at Baal-tamar, the Israelite ambush was rushing out from its position at Maareh-geba. 34 Thus 10,000 picked men of all Israel came to a point south of Gibeah, and the battle was furious. Before they realized that disaster was approaching, 35 the LORD routed the Benjaminites before Israel. That day the Israelites slew 25,100 men of Benjamin, all of them fighting men. 36 Then the Benjaminites realized that they were routed. Now the Israelites had yielded ground to the Benjaminites, for they relied on the ambush which they had laid against Gibeah. 37 One ambush quickly deployed against Gibeah, and the other ambush advanced and put the whole town to the sword. 38 A time had been agreed upon by the Israelite men with those in ambush: When a huge column of smoke was sent up from the town, 39 the Israelite men were to turn about in battle. Benjamin had begun by striking dead about 30 Israelite men, and they thought, “They are being routed before us as in the previous fighting.” 40 But when the column, the pillar of smoke, began to rise

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

from the city, the Benjaminites looked behind them, and there was the whole town going up in smoke to the sky! 41 And now the Israelites turned about, and the men of Benjamin were thrown into panic, for they realized that disaster had overtaken them. 42 They retreated before the men of Israel along the road to the wilderness, where the fighting caught up with them; meanwhile those from the towns were massacring them in it. 43 They encircled the Benjaminites, pursued them, and trod them down [from] Menuhah to a point opposite Gibeah on the east. 44 That day 18,000 men of Benjamin fell, all of them brave men. 45 They turned and fled to the wilderness, to the Rock of Rimmon; but [the Israelites] picked off another 5,000 on the roads and, continuing in hot pursuit of them up to Gidom, they slew 2,000 more. 46 Thus the total number of Benjaminites who fell that day came to 25,000 fighting men, all of them brave. 47 But 600 men turned and fled to the wilderness, to the Rock of Rimmon; they remained at the Rock of Rimmon four months. 48 The men of Israel, meanwhile, turned back to the rest of the Benjaminites and put them to the sword—towns, people, cattle—everything that remained. Finally, they set fire to all the towns that were left.

18. שופטים א, כא

" וְאֶת-הַיְבוּסִי יֵשֵׁב יְרוּשָׁלַם, לֹא הוֹרִישוּ בְנֵי בְנֵימִן; וַיֵּשֶׁב הַיְבוּסִי אֶת-בְּנֵי בְנֵימִן, בִּירוּשָׁלַם, עַד, הַיּוֹם הַזֶּה."

The Benjaminites did not dispossess the Jebusite inhabitants of Jerusalem; so the Jebusites have dwelt with the Benjaminites in Jerusalem to this day.

19. בראשית כא

" כִּב וַיְהִי, בַּעֲת הַהוּא, וַיֹּאמֶר אַבִּימֶלֶךְ וּפִיכֹל שַׂר-צָבָאוּ, אֶל-אַבְרָהָם לֵאמֹר: אֱלֹהִים עִמָּךְ, בְּכֹל אֲשֶׁר-אַתָּה עֹשֶׂה. כִּג וַעֲתָה, הַשְׁבְּעָה לִּי בְּאֱלֹהִים הַנְּהָ, אִם-תִּשְׁקֹר לִי, וּלְנִי וּלְנֹדֵי; כַּחַסְדֹּךָ אֲשֶׁר-עָשִׂיתִי עִמָּךְ, תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי, וְעַם-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר-גָּרְתָה בָּהּ. כד וַיֹּאמֶר, אַבְרָהָם, אֲנֹכִי, אֲשַׁבֵּעַ. כה וְהוֹכַח אַבְרָהָם, אֶת-אַבִּימֶלֶךְ, עַל-אֲדוּת בְּאֶרֶץ הַמִּים, אֲשֶׁר גָּזְלוּ עַבְדֵי אַבִּימֶלֶךְ. כו וַיֹּאמֶר אַבִּימֶלֶךְ--לֹא יָדַעְתִּי, מִי עָשָׂה אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה; וְגַם-אַתָּה לֹא-הִגַּדְתָּ לִּי, וְגַם אֲנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי--בְּלַתִּי הַיּוֹם. כז וַיִּקַּח אַבְרָהָם צֹאן וּבָקָר, וַיִּתֵּן לְאַבִּימֶלֶךְ; וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם, בְּרִית. כח וַיֵּצֵב אַבְרָהָם, אֶת-שִׁבְעַת כֹּבְשֹׁת הַצֹּאן--לְבִדְהָ. כט וַיֹּאמֶר אַבִּימֶלֶךְ, אֶל-אַבְרָהָם: מָה הַנְּהָ, שִׁבְעַת כֹּבְשֹׁת הָאֱלֹהִים, אֲשֶׁר הִצַּבְתָּ, לְבִדְהָ. ל וַיֹּאמֶר--כִּי אֶת-שִׁבְעַת כֹּבְשֹׁת, תִּקַּח מִיָּדִי: בַּעֲבוּר תְּהִיָּה-לִּי לַעֲדָה, כִּי חִפְרָתִי אֶת-הַבְּאֵר הַזֹּאת. לא עַל-כֵּן, קָרָא לְמָקוֹם הַהוּא--בְּאֵר שִׁבְעָ: כִּי שֵׁם נִשְׁבְּעוּ, שְׁנֵיהֶם. לב וַיִּכְרְתוּ בְרִית, בְּבְאֵר שִׁבְעָ; וַיִּקַּח אַבִּימֶלֶךְ, וּפִיכֹל שַׂר-צָבָאוּ, וַיֵּשְׁבוּ, אֶל-אָרֶץ פְּלִשְׁתִּים. לג וַיֵּטַע אֶשֶׁל, בְּבְאֵר שִׁבְעָ; וַיִּקְרָא-שָׁם--בְּשֵׁם יְהוָה, אֱלֹהִים. לד וַיֵּגֵר אַבְרָהָם בְּאָרֶץ פְּלִשְׁתִּים, יָמִים רַבִּים.

22 At that time Abimelech and Phicol, chief of his troops, said to Abraham, "God is with you in everything that you do. 23 Therefore swear to me here by God that you will not deal falsely with me or with my kith and kin, but will deal with me and with the land in which you have sojourned as loyally as I have dealt with you." 24 And Abraham said, "I swear it." 25 Then Abraham reproached Abimelech for the well of water which the servants of Abimelech had seized. 26 But Abimelech said, "I do not know who did this; you did not tell me, nor have I heard of it until today." 27 Abraham took sheep and oxen and gave them to Abimelech, and the two of them made a pact. 28 Abraham then set seven ewes of the flock by themselves, 29 and Abimelech said to Abraham, "What mean these seven ewes which you have set apart?" 30 He replied, "You are to accept these seven ewes from me as proof that I dug this well." 31 Hence that place was called Beer-sheba, for there the two of them swore an oath. 32 When they had concluded the pact at Beer-sheba, Abimelech and Phicol, chief of his troops, departed and returned to the land of the Philistines. 33 [Abraham] planted a tamarisk at Beer-sheba, and invoked there the name of the LORD, the Everlasting God. 34 And Abraham resided in the land of the Philistines a long time.

HIDDEN WOMEN IN THE BIBLE

with Chazan Arik Wollheim

20. ילקוט ראובני בשם ספר התמונה פ' וירא

" כי שבע כבשות הצאן שהציב אברהם לבדהן היו כנגד שבעה הצדיקים היסודיים אברהם, יצחק, יעקב, יוסף, משה, אהרן ודוד, האחוזים בשבע המדרגות העליונות, ואבימלך שהיה איצטגנין, בקש לבאר לו מה הנם "שבע כבשות הצאן האלה אשר הצבת לבדנה" ? וכאשר הבין העניין פחד אבימלך מזרעו העתיד של אברהם וידרוש לכרות לו ברית ושבועה שלא תאונה רעה לו ולבניו מצד זרעו עד בוא בנו השביעי של אברהם הנקרא דוד. ויאמר לו אבימלך: " אם תשקר לי ולניני ולנכדי" ונשבע לו אברהם עד דור צדיק שביעי, ובשביל זה קרא לבאר הברית "באר שבע".

21. פרקי דרבי אליעזר לה

" רבי עקיבא אומר, כל מקום שהיו אבותיו הולכים היתה הבאר מהלכת לפניהם וחופרין שלשה פעמים ומוציאין אותה לפניהם וחפר יצחק בארץ שלשה פעמים ומצא אותה לפניו שנא' וישב יצחק ויחפר את בארות המים חפר בארץ שני פעמים ומצא אותה לפניו שנאמר ויחפרו עבדי יצחק בנחל וכתוב בירושלם והיה ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלם היא הבאר שעתידיה לעלות בירושלם ולהשקות את כל סביבותיה ועל שמצאו אותה שבעה פעמים קראו אותה שבעה שנאמר ויקרא אותה שבעה ועל שם הבאר נקראת העיר באר שבע עד היום הזה.

Rabbi ' Aqiba said: Every place where our forefathers went, the well went in front of them, and they dug three times and found it before them. Abraham dug three times and found it before him, as it is said, "And Isaac dug again the wells of water, which they had dugged in the days of Abraham" (ibid. xxvi. 18). And Isaac dug in the land (of Canaan) four times, and found it before him, as it is said, "And Isaac's servants dugged in the valley" (ibid. 19). And it is written about Jerusalem, "And it shall come to pass in that day, that living waters shall go out from Jerusalem" (Zech. xiv. 8). This refers to the well which will arise in Jerusalem in the future, and will water all its surroundings. Because they found (the well) seven times, he called it Shib'ah (seven).

22. רד"ל פרקי דרבי אליעזר לה

"בזה בא לגלות עניין הבאר שהיא הנקראת ירושלים, שהיא מידת המלכות כמו שכתוב בכמה מקומות"

23. גיטין ו, ב

" אמר רב חסדא לעולם אל יטיל אדם אימה יתירה בתוך ביתו שהרי פילגש בגבעה הטיל עליה בעלה אימה יתירה והפילה כמה רבבות מישראל

Rav Hisda says: A person should never impose excessive fear upon the members of his household, as the husband of the concubine of Gibeah imposed excessive fear upon her and this ultimately caused the downfall of many tens of thousands of Jews in the resulting war (see Judges 19–20).

אמר רב יהודה אמר רב כל המטיל אימה יתירה בתוך ביתו סוף הוא בא לידי שלש עבירות גילוי עריות ושפיכות דמים וחילול שבת

Rav Yehuda says that Rav says: Anyone who imposes excessive fear upon the members of his household will ultimately come to commit three sins: Engaging in forbidden sexual intercourse, and he will also end up committing bloodshed, and desecration of Shabbat, "